

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

28 листопада 2024 року

Р І Ш Е Н Н Я

Про діяльність Чернівецької обласної військової адміністрації та органів місцевого самоврядування Чернівецької області щодо задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб та ефективність витрачання бюджетних коштів на ці цілі

Широкомасштабна агресія проти України і ризик її подальшої ескалації, руйнування інфраструктури населених пунктів, як наближених до зони бойових дій, так і тих, у яких вже ведуться бойові дії, створюють ризики суттєвого зростання внутрішнього переміщення. Оголошення державою обов'язкової евакуації з окремих населених пунктів передбачає взяття на себе з боку держави відповідальності за планування виїзду, його забезпечення, розміщення осіб та задоволення їх первинних базових потреб. Виникає нагальна потреба у постійному збільшенні як тимчасового житла для забезпечення розміщення ВПО відразу після переміщення, так і впровадження середньострокових та довгострокових рішень у забезпеченні житлом.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації мільйони українців були змушені покинути своє місце проживання та переїхати до умовно безпечних регіонів всередині країни, одним із яких є Чернівецька область. Починаючи з лютого 2022 року Чернівецька область прийняла 110 306 внутрішньо переміщених осіб, з них 36 479 дітей.

Станом на 04 жовтня 2024 року в Єдиній інформаційній базі внутрішньо переміщених осіб зареєстровано 75 587 внутрішньо переміщені особи, що проживають в Чернівецькій області.

З метою здійснення аналізу ситуації, яка склалася із дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб на території Чернівецької області, Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – Комісія) звернулася з відповідним запитом до Чернівецької обласної військової адміністрації.

Чернівецька обласна військова адміністрація листом від 08 жовтня 2024 року № 0.1.53/15-7015 повідомила Комісію про такі програми та заходи, які

вживаються в Чернівецькій області для забезпечення підтримки внутрішньо переміщених осіб.

В рамках Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2023–2024 роки, затвердженої розпорядженням обласної військової адміністрації від 12 грудня 2022 року № 1485-р (зі змінами) в області реалізуються ряд заходів спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання області, зокрема релокованих підприємств та внутрішньо переміщених осіб, зокрема:

- проведення інформаційно-консультаційних заходів з орієнтації на підприємницьку діяльність серед безробітних осіб, які перебувають на обліку в центрах зайнятості, а також інформаційно-роз'яснювальної роботи серед суб'єктів малого та середнього підприємництва щодо переваг легальної зайнятості та стимулювання до створення нових та легалізації робочих місць;

- організація курсів підвищення кваліфікації з основ підприємницької діяльності для осіб, які перебувають на обліку в центрах зайнятості та вирішили започаткувати власну справу;

- надання суб'єктам малого та середнього підприємництва компенсації частини вартості обладнання, що забезпечує акумуляцію і генерацію енергії, для забезпечення роботи в умовах енергетичної кризи;

- надання релокованим підприємствам компенсації частини вартості орендної плати за орендовані виробничі приміщення та вартості виробничого обладнання, придбаного на умовах кредитного договору з банками;

- надання суб'єктам господарювання компенсації витрат за придбане для виробництва товарів подвійного використання обладнання та витрат пов'язаних з отриманням висновку за результатами проведення товарознавчого дослідження щодо визначення можливої орієнтовної вартості товарів, наданого відповідною спеціалізованою експертною установою.

Також, на реалізацію заходів Комплексної програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, інших постраждалих від війни на 2024 рік станом на 01 жовтня 2024 року виділено кошти з обласного бюджету у розмірі 16 993,2 тис. грн, які заплановано спрямувати на:

- забезпечення належних умов для тимчасового проживання ВПО та фінансова підтримка інших постраждалих від війни, зокрема надання часткової грошової компенсації громадянським об'єднанням, іншим організаціям, установам (закладам) Чернівецької області, за безоплатне тимчасове розміщення у своїх будівлях (приміщеннях) в умовах воєнного стану ВПО та, які не мають права на отримання компенсації згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 261, у сумі 1 337,9 тис. грн;

- оплату послуг з побутового обслуговування (в т ч. прання білизни) ВПО – 340,0 тис. грн;

- здійснення ремонтно-будівельних робіт в приміщеннях, визначених для розміщення ВПО, та їх облаштування, зокрема співфінансування за рахунок коштів обласного і місцевих бюджетів – 7 515,3 тис. грн;

- надання фінансової допомоги іншим регіонам, що постраждали від бойових дій – 7 600,0 тис грн;

- організацію інформаційно-просвітницьких заходів, акцій, форумів та «круглих» столів з питань соціальної підтримки ВПО та інших постраждалих від війни – 200,0 тис. грн.

З метою реалізації довгострокових рішень для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб Чернівецькою обласною військовою адміністрацією з кінця 2022 року розпочато співпрацю з Міжнародною організацією з міграції (МОМ) в рамках проєкту «Покращення житлових умов внутрішньо переміщених осіб на Сході України». Відповідно до вимог проєкту МОМ відібрано наступні об'єкти в двох громадах області:

- в Хотинській територіальній громаді відібрано для реконструкції будівлю колишнього центру переливання крові (заплановано облаштування 24 квартир) і будівництво трьох швидкозбірних 8-квартирних будинків на 24 квартири, що дозволить забезпечити житлом 100 осіб;

- в Чернівецькій територіальній громаді відібрано дві земельні ділянки для будівництва двох багатоквартирних будинків на 260 квартир, що дасть змогу забезпечити житлом 780 осіб.

З вересня 2023 року на виконання вимог Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб», обласною військовою адміністрацією систематично проводиться моніторинг місць тимчасового проживання, зокрема на предмет відповідності мінімальним вимогам, визначеним пунктом 8 цього Порядку.

До Переліку місць тимчасового проживання (далі – МТП) Чернівецької області належать 73 будівлі, перелік яких затверджено розпорядженням Начальника обласної військової адміністрації від 06 листопада 2023 року № 1100 «Про затвердження переліку місць тимчасового проживання Чернівецької області».

Станом на 01 жовтня 2024 року в МТП облаштовано 3 297 ліжко-місць та проживає 3 145 ВПО, зокрема:

- 21 МТП – державної власності, проживає 1 439 особи;
- 40 МТП – комунальної власності, проживає 1 353 осіб;
- 12 МТП – приватної власності, проживає 353 особа.

Наразі вільно 152 ліжко-місць в 16-ти МТП.

За результатами моніторингу МТП встановлено, що 11 МТП (15,1%) відповідають усім вимогам пункту 8 вказаного Порядку та 62 МТП (83,6%) частково відповідають мінімальним вимогам, які визначені Порядком.

23 жовтня 2024 року під час виїзного засідання Комісії у м. Хмельницькому Першим заступником начальника Чернівецької обласної військової адміністрації Атаманюк А.Я. було поінформовано Комісію про дві нагальні проблеми, що існують в Чернігівській області в частині забезпечення належного функціонування місць тимчасового проживання. А саме, що для належного

функціонування таких об'єктів є недостатнім тільки здійснення компенсування оплати за спожиті комунальні послуги, яка передбачена положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 261, та існування необхідності розроблення на державному рівні механізму компенсації житлово-експлуатаційних послуг, які надаються в приміщеннях МТП, зокрема, прибирання внутрішньо будинкових приміщень та прибудинкової території, виконання санітарно-технічних робіт, обслуговування внутрішньо будинкових систем, обслуговування та прибирання палива для генераторів, охорона, прибирання приміщень загального користування, оновлення душових та туалетних кімнат тощо.

Іншою проблемою було визначено надзвичайну складність дотримання в усіх місць тимчасового проживання вимог щодо забезпечення створення безбар'єрних просторів, належного облаштування санітарно-гігієнічних приміщень для осіб з інвалідністю згідно Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930.

Також обласною військовою адміністрацією визначено 24 МТП (32,9%), які потребують проведення ремонтно-будівельних робіт, зокрема облаштування додаткових туалетів, душових, створення умов доступності.

З початку 2024 року Агентством технічного співробітництва та розвитку (ACTED) здійснено окремі види ремонтних робіт у 9 МТП.

Міжнародною організацією з міграції відібрано 5 МТП, в яких розміщено найбільше ВПО, а саме: гуртожиток професійно-технічного училища № 8, медичного фахового коледжу, Буковинського державного медичного університету (гуртожиток № 2), Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (гуртожиток № 6), ОКУ «Чернівецький обласний центр соціально-психологічної допомоги» (корпус 1, 3). В цих МТП наразі проживає 825 ВПО. У зазначених будівлях в липні 2024 року проведено оцінку потреб.

У квітні 2024 року міжнародним фондом охорони здоров'я та навколишнього середовища «Регіон Карпат» Neeka розпочато реалізацію програми стосовно надання адресної фінансової підтримки ВПО для оренди житла. Програма розрахована на 80 сімей ВПО, наразі до програми залучено близько 300 осіб з числа ВПО. Також закуплено побутову техніку та засоби гігієни в 21 МТП.

Також міжнародною неурядовою гуманітарною організацією «Medair» (філія Медейр в Україні) реалізовується проєкт з підтримки ВПО в частині надання будівельних матеріалів та здійснення відновлювальних ремонтних робіт у домогосподарствах, в яких проживають ВПО. Ремонтні роботи заплановано провести у 67 домогосподарствах Кам'янецької, Берегометської, Боянської та Глибоцької ТГ. Наразі роботи розпочаті у 45-ти домогосподарствах. Реалізація проєкту здійснюється з 10 червня до 31 грудня 2024 року.

Чернівецькою обласною військовою адміністрацією було проведено моніторинг формування органами місцевого самоврядування області фондів житла. За його результатами встановлено, що рішення про створення фонду

житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб прийняли 11 місцевих рад, а саме: Чернівецька Кіцманська, Новодністровська, Сокирянська, Герцаївська, Кам'янецька, Недобоївська, Вашківецька, Вікнянська та Юрковецька, Селятинська.

Наразі облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 495 ведеться у 21 територіальній громаді, а саме: Вижницькій, Вашківецькій, Вікнянській, Волоківській, Великокучурівській, Новодністровській, Новоселицькій, Недобоївській, Кіцманській, Конятинській, Ставчанській, Сокирянській, Селятинській, Герцаївській, Глибоцькій, Острицькій, Кам'янецькій, Юрковецькій, Топорівській, Хотинській та Чернівецькій.

На обліку громадян, що потребують житла для тимчасового проживання у Чернівецькій області перебуває 1 253 внутрішньо переміщені особи.

Також, обласною військовою адміністрацією проведено моніторинг формування органами місцевого самоврядування області житлового фонду соціального проживання по 11 об'єктах (гуртожиток, індивідуальні житлові будинки, маневровий фонд), в яких проживає 79 осіб, з них 61 ВПО. За інформацією органів місцевого самоврядування квартирний облік осіб, які потребують житла із житлового фонду соціального проживання, в територіальних громадах наразі не ведеться.

Фондом державного майна України направлено обласній військовій адміністрації перелік гуртожитків державної форми власності, які потребують обстеження з метою виявлення об'єктів, що не використовуються та можуть бути задіяні для проживання ВПО. До зазначеного переліку включено 73 гуртожитки, органами управління яких є Міністерство оборони України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство юстиції України, Національна поліція України, Державне агентство лісових ресурсів України та Чернівецька обласна державна адміністрація.

Варто відзначити, що територія Чернівецької області із-за віддаленості від зони бойових дій залишається привабливою при прийнятті переселенцями рішення про переміщення. Тому сьогодні як і раніше гостро стоїть проблема як у збільшенні кількості місць тимчасового проживання, покращенні у них житлових умов, так і у створенні додаткових фондів житла для проживання ВПО.

Під час виїзного засідання Комісії у м. Хмельницькому було обговорено також інші проблемні питання, що стосуються захисту прав і гарантій на мінімальну допомогу та задоволення базових потреб внутрішньо переміщених осіб.

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія **вирішила**:

1. Інформацію Чернівецької обласної військової адміністрації та органів місцевого самоврядування Чернівецької області взяти до відома.

2. Запропонувати Чернівецькій обласній військовій адміністрації:

2.1. посилити роботу щодо формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, проведення інвентаризації об'єктів нерухомості та визначення наявних приміщень, що можуть бути приведені до придатного для проживання стану, а також забезпечення внутрішньо переміщених осіб доступним житлом з урахування потреб, спроможностей та критеріїв вразливості, в т.ч. з використанням механізмів державно-приватного партнерства;

2.2. визначити резерв місць тимчасового проживання для розміщення евакуйованих внутрішньо переміщених осіб в т.ч. під час обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками в умовах воєнного стану, а також довести кількість ліжко-місць та приміщень резерву до військових адміністрацій тих областей, звідки здійснюється евакуація;

2.3. з метою покращення умов проживання та забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на території Чернівецької області протягом місяця провести комплексний моніторинг місць тимчасового проживання (МТП) та інших об'єктів, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, а саме: моніторинг стану, облаштування, кількості мешканців та вільних ліжко-місць у МТП та інших об'єктах, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, які не увійшли до переліку місць тимчасового проживання ВПО згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, та проінформувати Комісію про:

- поточний стан об'єктів, включаючи умови проживання, безпеку, доступність медичних та соціальних послуг;

- виявлення кількості мешканців та наявних вільних ліжко-місць для планування розміщення нових внутрішньо переміщених осіб;

- визначення потреб у модернізації та облаштуванні відповідних об'єктів для приведення їх у відповідність до вимог Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930;

- визначення стану дотримання вимог пункту 7 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, щодо укладення (наявності) договорів користування приміщеннями місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб з мешканцями МТП;

- визначення стану облаштування МТП засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, включаючи місця загального користування, санітарно-гігієнічні приміщення та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця;

2.4. у разі виявлення за результатами моніторингу, проведеного відповідно до пункту 2.3. цього рішення, об'єктів нерухомості, відремонтованих (модернізованих, реконструйованих, побудованих) за кошти міжнародних або національних гуманітарних, благодійних організацій для забезпечення

проживання внутрішньо переміщених осіб, які не включені до переліку місць тимчасового проживання ВПО згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, розглянути можливість здійснення заходів щодо включення таких об'єктів до переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб та забезпечення безоплатного їх проживання;

2.5. за результатами моніторингу, проведеному згідно пункту 2.3. цього рішення Комісії, розробити комплекс заходів щодо покращення умов проживання в МТП та інших об'єктах, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, які включатимуть:

- забезпечення необхідного рівня матеріально-технічного облаштування;
- підвищення рівня доступності медичних, освітніх та соціальних послуг;
- забезпечення правової підтримки та інформування внутрішньо переміщених осіб щодо їх прав та обов'язків;
- впровадження механізмів регулярного контролю та звітності щодо стану відповідних об'єктів;
- розселення внутрішньо переміщених осіб у інші МТП, що відповідають вимогам Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, або надання житла з фондів тимчасового проживання чи соціального житла;
- забезпечення укладення (наявності) договорів користування приміщеннями місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб з мешканцями МТП;
- облаштування МТП засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, включаючи місця загального користування, санітарно-гігієнічні приміщення та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця;

2.6. розглянути можливість підготовки програми відшкодування відсотків по житловим кредитам для внутрішньо переміщених осіб, які мешкають на території Чернівецької області;

2.7. посилити інформування громадян України про місця тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб, їх розташування, кількість вільних місць, стан об'єктів, в т.ч. шляхом оновлення та розширення інформації на сайті обласної військової адміністрації інтерактивної мапи з інформацією про ці об'єкти;

2.8. вжити заходів реагування на інформацію Представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області щодо проведення загального ремонту приміщення, житлових кімнат, санвузлів та заміни вікон у житлових кімнатах амбулаторії Топорівської сільської ради (вул. Шевченка, 3 с. Топорівці), відповідно до мінімальних вимог, визначених Порядком функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо

переміщених осіб, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року № 930, а також здійснити переселення внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на замісній підтримувальній терапії, з цієї амбулаторії у заклади відповідного профілю;

2.9. здійснити оцінку потреб ВПО та приймаючих громад Чернівецької області у сфері зайнятості і працевлаштування та розробити комплексну програму сприяння зайнятості та перекваліфікації внутрішньо переміщених осіб з урахуванням результатів оцінки потреб ВПО та приймаючих громад, що включає співпрацю з місцевими підприємствами та навчальними закладами, щоб забезпечити внутрішньо переміщених осіб актуальними на ринку праці навичками, враховуючи особливості економічного профілю регіону;

2.10. здійснити аналіз стану виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2024 року № 331 *«Деякі питання провадження діяльності з усиновлення та влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, соціального захисту дітей, залишених без батьківського піклування»* щодо отримання внутрішньо переміщеними особами, до сім'ї яких тимчасово влаштовано дитину (дітей), щодо якої (яких) встановлено факт відсутності батьківського піклування в Чернівецькій області, та посилити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення про порядок призначення і виплати тимчасової допомоги на дітей щодо яких встановлено факт відсутності батьківського піклування та які тимчасово влаштовані в сім'ю родичів, знайомих, прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу *«Дитина не одна»*.

3. Рішення Комісії надіслати Начальнику Чернівецької обласної військової адміністрації для вжиття заходів належного реагування та повідомлення Комісії про результати виконання цього рішення.

Голова Комісії

Секретар Комісії

П. Фролов

С. Вельможний

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: ФРОЛОВ ПАВЛО ВАЛЕРІЙОВИЧ
Сертифікат: 5E984D526F82F38F04000000B4EAC600FE8B3B05
Дійсний до: 12.07.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
/1-2024/268124 від 01.12.2024

1731631